



## AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

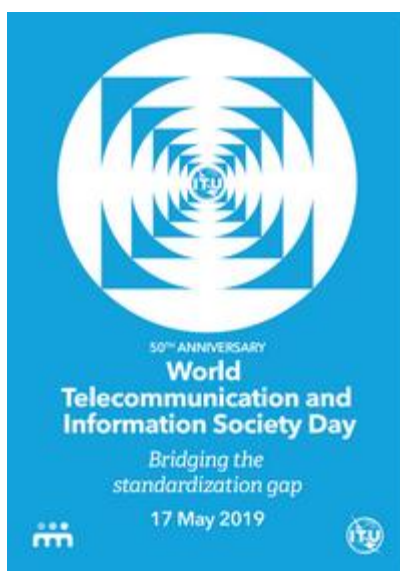
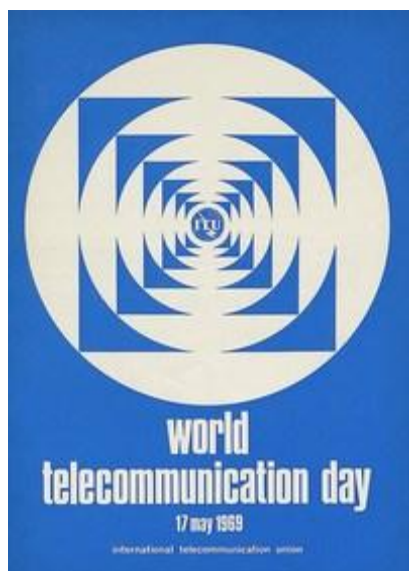
### **SVJETSKI DAN TELEKOMUNIKACIJA I INFORMACIONOG DRUŠTVA**

Ove godine obilježava se pedeseta godišnjica Svjetskog dana telekomunikacija i informacionog društva, koji se proslavlja od 1969. godine. Ovaj dan se obilježava svake godine 17. maja, na godišnjicu potpisivanja prve međunarodne telegrafske konvencije 1865. godine, odnosno na dan formiranja Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) u Parizu.

Tema ovogodišnjeg Svjetskog dana telekomunikacija i informacionog društva je "Prevazilaženje jaza u standardizaciji". Donošenje standarda je fundamentalni stub misije Međunarodne unije za telekomunikacije kao specijalizovane agencije Ujedinjenih nacija za informacione i komunikacione tehnologije (ICT). ITU standardi pomažu da se pomoću ICT ubrzano ostvare svi ciljevi održivog razvoja.

Ovogodišnja tema će omogućiti članovima ITU i ostalim učesnicima da se fokusiraju na sljedeće:

- Učešće zemalja u razvoju u procesu donošenja standarda ITU;
- Osnaživanje lokalnih eksperata u procesu standardizacije na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou;
- Promovisanje primjene međunarodnih standarda u zemljama u razvoju.



Ovim povodom Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost želi da ukaže da su elektronske komunikacione mreže u Crnoj Gori na visokom stepenu razvoja i da se u njima za pružanje elektronskih komunikacionih usluga primjenjuju najsavremenije tehnologije. Putem takvih mreža korisnicima u Crnoj Gori danas se nude sve elektronske komunikacione usluge koje se pružaju u razvijenim državama i koje zadovoljavaju potrebe korisnika tih usluga.

Pravovremena i kvalitetno utvrđena politika razvoja elektronskih komunikacija od strane Vlade Crne Gore, te predvidiv, razvijen i usaglašen regulatorni okvir, koji je shodno svojim nadležnostima uspostavila Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, doprinijeli su nastavku trenda razvoja tržišta elektronskih komunikacija, kako u pogledu razvoja elektronskih komunikacionih mreža, tako i razvoja elektronskih servisa i efikasnog korišćenja ograničenih resursa (radio-frekvencija i numeracije).

U Crnoj Gori j prisutan stalni trend povećanja broja korisnika, koji elektronskim komunikacionim mrežama pristupaju putem najsavremenijih tehnologija. Raste broj priključaka na elektronske komunikacione mreže, posebno fiksnog širokopojsnog pristupa, kao i brzine kojima korisnici pristupaju internetu. To najbolje pokazuju statistički podaci iz sektora elektronskih komunikacija:

- Na kraju 2018. godine broj fiksnih pretplatničkih linija iznosio je 172.880. U poređenju sa prethodnom godinom broj fiksnih pretplatničkih linija je veći za 13,62%.
- Na kraju 2018. godine broj korisnika mobilne telefonije u Crnoj Gori iznosio je 1.134.412. U odnosu na isti period prošle godine broj korisnika je veći za 8,59%.
- Broj priključaka za distribuciju TV programa (AVM sadržaja) na kraju 2018. godine je iznosio 229.653. U odnosu na kraj 2017. godine broj priključaka usluga distribucije AVM sadržaja putem različitih platformi (KDS/IPTV/DTH/DVB-T2) uvećan je za 11,50%.
- Na kraju 2018. godine broj korisnika fiksnog širokopojsnog pristupa je iznosio 157.776 i porastao je za 12,5% u odnosu na 2017. godinu.
- Broj korisnika koji su pristupali internetu putem optike se u toku 2018. godine povećao za 36,04% u odnosu na 2017. godinu, tako da je na kraju 2018. godine bilo ukupno 47.535 korisnika FTTx priključaka.
- Uslugu pristupa internetu putem kablovskih distributivnih sistema na kraju 2018. godine koristilo je 46.656 korisnika, što je povećanje za 17,23% u odnosu na kraj 2017. godine.
- Pored rasta broja pretplatnika, ono što je posebno važno navesti jeste razvoj pristupnih mreža nove generacije tzv. NGA (Next Generation Access) mreža, koje omogućavaju širokopojsni pristup brzinama koje su veće od 30 Mb/s. Na kraju 2018. godine 70,6% domaćinstava u Crnoj Gori bilo je pokriveno NGA pristupnim mrežama (FTTH/B, HFC/DOCSIS 3.0 i VDSL). Pri tome posebno treba izdvojiti razvoj optičkih pristupnih mreža (FTTH/B - Fiber To The Home/Building), koji se može vidjeti preko broja instaliranih FTTH/B priključaka. Naime, broj instaliranih FTTH/B priključaka na kraju 2018. godine iznosio je 119.042 i bio je za 26,38% veći u odnosu na kraj 2017. godine. Pokrivenost NGA mrežama, a u okviru njih i FTTH/B pristupnim mrežama, u odnosu na broj domaćinstava u Crnoj Gori je iznad prosjeka u značajnom broju članica EU.
- Kompozitna pokrivenost stanovništva Crne Gore signalom mobilnih mreža na kraju 2018. godine je iznosila oko 99% za GSM tehnologiju (2G), oko 98% za UMTS tehnologiju (3G) i oko 97% za LTE tehnologiju (4G). Na kraju 2018. godine u LTE/LTE-Advanced mrežama mobilnih operatora u Crnoj Gori je omogućena usluga prenosa podataka sa protokom od 10 M/s ili više na teritoriji gdje živi preko 92,5% stanovništva Crne Gore.
- Prema mjerenjima parametrara kvaliteta usluge u mobilnim mrežama, koje je Agencija sproveda krajem 2018. godine, u mrežama dva od tri mobilna operatora prosječna brzina prenosa podataka u urbanim oblastima je iznosila preko 43 Mb/s prema korisniku, a preko 32 Mb/s od korisnika.
- Broj korisnika koji su pristupili internetu preko mobilnih mreža tokom decembra 2018. godine iznosio je 462.022 i za 10,45% je veći u odnosu na decembar 2017. godine.
- Ukupan internet saobraćaj koji su ostvarili korisnici u fiksnim elektronskim komunikacionim mrežama tokom 2018. godine, iznosio je 167,60 PB i bio je za 65% veći u odnosu na prethodnu godinu.
- Prosječan internet saobraćaj koji su ostvarili pretplatnici u fiksnim elektronskim komunikacionim mrežama na mjesečnom nivou je iznosio 93,3 GB i bio je za 18.4% veći u odnosu na prethodnu godinu.
- Na kraju 2018. godine ukupan zakupljeni kapacitet internet tranzita od inostranih operatora (kapacitet međunarodnog internet tranzita koji su operatori u Crnoj Gori koristili) bio je 253Gb/s. U odnosu na 2017. godinu, ukupan kapacitet međunarodnog internet tranzita je povećan za 145%.

Elektronske komunikacione usluge u Crnoj Gori pruža 35 operatora. Ovom prilikom izdvajamo visok nivo investicija koje su realizovali operatori u Crnoj Gori u nekoliko prethodnih godina. U četiri prethodne godine operatori su u sektor elektronskih komunikacija investirali 360 miliona eura. Tokom 2015. godine nivo investicija je iznosio 51,6 miliona eura, tokom 2016. godine 116,4 miliona eura (50,8% ukupnih prihoda sektora). Tokom 2017. godine nivo investicija je iznosio 101 milion eura, dok su u 2018. godini operatori investirali 91,5 milion eura. Ovakav višegodišnji visok nivo investicija je doveo do značajnog povećanja dostupnosti i korišćenja najsavremenijih priključaka na elektronske komunikacione mreže, čime je obezbjeđen dalji stabilan razvoj elektronskih komunikacionih mreža.